

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KOZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyed-
évre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-,
gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 6 K.
a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy
példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többeszi közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki ad
egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetési
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10.489. sz.

A pusztuló székelység ujabb nyomorúságai.

(—gh.) Az elhangzott sok szó-áradat után még eddig fogható eredményt nem látunk. Egyedül vármegyénk lankadatlan buzgalma főispánja dolgozott eredményesen a végpusztulás szélén álló székely kisbirtokosok megmentésére. Addig futott-fáradott, míg a Magyar Földhitelintézet három milliójával elfoglalta védelmi nemes és hálára méltó álláspontját a Székelyföld közepén, székely anyavárosunkban.

A három millió fogytán van, sőt már el is fogyott, mert újabb kérvényeket a Földhitelintézet kirendeltsége nem fogadhat el. Mit jelent ez? Azt, hogy kishalmágyi Hollaky Arthur, Udvarhelyvármegye főispánja megtette hazafiui lelkesedéstől sugallt kötelességét a székely birtokosság érdekében, mert az ő nemes szíve fáj a székelységért — a Székelyföldön.

De megtette kötelességét Udvarhelyvármegye Gazdasági Egyesülete is. Ez az életképes, utóbbi időben hangyaszorgalommal működő derék testület megkereste összes székelyföldi kollégáit; meg a szé-

kely vármegyék intéző köreit. Főiratokat terjesztett az összkormányhoz és külön memorandumot adott át Darányi földművelésügyi miniszternek is — székelyföldi körutja alkalmával... Mindenütt a Magyar Földhitelintézet által az összkormányhoz fölterjesztett memorandumnak teljesítését, pártolását kérelmezte...

Látva az elszomorító helyzetet, válságos állapotot, melybe gazdaközönségünk önhibáján kívül, különösen az utóbbi három termékellen esztendő folytán került, őszinte fájdalomtól elszorult szívvel tekintünk szét a Székelyföldön keresve-keressük az igazi honfiakat, a kik nem szégyenletes kegyelemkenyeret, hanem országfenntartó, határvédő székely répünknek segítő jóbort nyújtsanak; hogy nyomorúságtól elcsigázott, megdermedt testébe élet-elixirt csöpögtessenek; hogy új életre kelve, tovább küzdhessen és bizva-bizzék népünk az ígért megváltásban!...

A Magyar Földhitelintézet már több kérvényt nem fogad el. Hogy mit jelent ez az óriási sulylyal bíró kijelentés, azt szinte fölösleges magyaráznunk. Tudja és érzi azt minden igazi székely...

De miért vesztegetné a Földhitelintézet továbbra is reánk jóindulatu támogatását e g y e d ü l ? Miért bajlódnék ugy-

szólva piczulás kölcsöneinkkel és pártatlanul rendezetlen telekkönyveink ingyenes, kiszámíthatatlan kellemetlenséggel járó jóvátételével?

Miért?! Hiszen ezt az egész Magyarországon levő hasonló köteleltségre hivatott bankok és pénzintézetek, de sőt általában maguk a székelység vezetői is részvétel nélkül, közömbösen nézik s nem egyszer: szabadító munkájában még hátráltatják...

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület e hó 9-ikén tartott választmányi ülésében mély sajnálattal és meglepődéssel vette tudomásul a Magyar Földhitelintézetnek a székely gazdálkodó közönséget és ennek kapcsán az egész székelységet sújtó értesítését, melyben a székelyföldi kirendeltség bevonását tudatja.

Hosszas tanácskozás, töprengés után Gazdasági Egyesületünk választmányja csakis egyetlen egy módon véli a Székelyföldön megtarthatónak a Magyar Földhitelintézet kirendeltségét és továbbra is biztosíthatónak járadékszerű, olcsó kölcsöneit, melyekkel birtokosaink egy kis részét már eddig is jóltevőleg kisegítette az uzsorások karmai közül. S ez az egyetlen mód az volna, ha a székelyföldi összes törvényhatóságok elhatároznák, hogy a vármegyék központi

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGZÁJA.

Mit hozzon az angyal?

(Ajánlva a szülők figyelmébe.)

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárgyaja.)

A bölcsesebbnél-bölcsőbb nevelési rendszernek nem vagyunk híjjával. Ugy vagyunk, hogy ma-holnap nem látjuk az erdőtől a fát. Ma egy, holnap más nevelési rendszereknek hódolunk: csak hogy életünk legdrágább kincsét, gyermekeinket boldogíthassuk.

S vajjon azoknak a fennen hangoztatott elveknél meg van-e a kívánt sikere?

Kereken kimondom azt, hogy gyermekeink rosszabbak, mint valaha. Tulságig pajkosak; a káromkodáshoz még az is ért, a kinek, hogy ugymondjam: még az anya teje a száján van. A cigaretta füstjét csak amugy pütékeli már a „hátulgombos“ uricska is. Azt az édes jó anyát pedig, a ki még életét is feláldozná gyermekéért, már az alig csöpörődő ficzko se veszi számba. Hadd kinlódjék csak érette: apa, anya Ez kötelessége! Am neki semmi kötelessége sincs a szülővel szemben. Jogot formál eleget: a nap minden órájában. Most czipő, majd kabát, most kezélő, majd nyakkendő kell neki. A hála, a szeretet a sok jóért: — ez ma napság nem divat; ezt nem ismeri, ezt nem érti az ujjabkor gyermekvilága.

Mondom, a szülő nevelésit tevékenysége a családban, a tanító önfeláldozó munkássága az iskolában nem tallája meg legtöbbször az ifjúság lelkében azt a ter-

mékeny talajt, melyben a szépnek, a jónak magvai életre kelhetnének. Arra azonban egész termékeny talajt nyújt, hogy az emberi lélek legnemtelenebb hajlamai tenyészetnek indulhassanak: kipusztítva a gyermeki szívből a vallásosságot, a szemérmert, a szülők iránti szeretetet; a korosabbak tiszteletét stb.

Nagy baj, nagy veszedelem ez, mely nemzetünk ifjúságát bimbójában hervasztja le.

A jó szülő, a gyermekét igazán szerető atya és anya ily uton többé nem járhat. Nekünk szülőknek az a paedogia kell, mely visszaadja a gyermeket a szülőjének, a szülőt gyermekének.

Ne keressük sokáig e paedogiót, közel van az hozzánk. A keresztény lélekbe van az írva. Csak ez a paedogia alkalmas arra, hogy a gyermekeink életéhez fűzött szép reményeink megvalósulást nyerjenek. Csak ez képes arra, hogy a szülő boldognak láthassa gyermekét.

A bethlehemi jászol paedogiójáról beszélek. E kis jászol a nevelésnek megmásíthatatlan, örök igazságu törvényeit tárja elénk. Egy gyakorlati paedogia fenséges elveit ragyogtatja s boldog az a szülő, a ki gyermekét a paedogia szellemében nevelheti.

A jászolnál örömkönyveket hullató anyában a keresztény anya képe van lerajzolva, a ki még a legnagyobb nyomorúságában, szenvedésében is tudott örülni gyermekének. A kisded Jézuska mosolyában pedig visszatükröződik az igazi jó gyermek, a kinek

lelkében a szülők iránti szeretetnek csak kezdete volt, de vége soha — sohasem!

Mit hozzon tehát az angyal?

Első sorban azt a mély anyai szeretetet hozza el az angyal a szeretet nagy ünnepén minden családba, a mely a bethlehemi jászolnál élénk tárul. Ez a szeretet aztán nemcsak arra törekszik, hogy a gyermeknek kenyeret adjon kezébe, tehát hogy jövőjét biztosítsa, hanem mindenekelőtt arra is, hogy jó legyen a szíve, a lelke a gyermeknek, mely nélkül az ember, ha még gyémántoktól ragyog is csak durva anyag, melylyel egy darabig tenyészik: a nélkül, hogy életének nemesebb céljáról még csak fogalommal is bírna.

Hozzon az angyal jó szívet gyermekeinknek is. Hozza el a kis Jézuska szívét, a ki szülői iránti szeretetével, engedelmségével fenséges példát nyújtott arra, hogy hiába keresi az az ifju a boldogságot, nem találja azt meg sohasem, a kinek nem él szívében a szülői szeretet tiszta öntudata.

Továbbá kérjük meg még az égből nemsokára alá szálló angyalkákat, hogy hozzanak jó könyveket, azok helyett a sok haszontalan csecse-becse helyett. Mennyi pénzbe kárúlnak azok! Milliókat dobnak oda érettük a szülők. Ezeknek árából mennyi sok szegény árvút lehetne felöltöztetni. Mennyi keserű könnyeket lehetne letörölni. Hány sok szép könyvet vásárolhatnánk a már olvasni tudó gyermekeinknek. Hiszen, ha annak a tipegő-tapogó kis léleknek egy-egy babát hoz is az angyal kötényében: az nem baj. Hogy azonban a nagyobbaknak a lehető legjobb a mit hozhat: — a jó könyv, azt

pénztárainál kezelés alatt levő állandóbb jellegű pénzeket jövőre Földhitelezési záloglevelekben kamatoztatják s így a Földhitelezési utján, de annak az országban páratlanul álló módozatai szerint — kölcsön adók és vennők ezen pénzeket.

Ez uton a lehető legszolidabb biztonságban lennének vármegyei közalapjaink és székely kiscgazdánk sem kényszerülnének ismét egyes kárörvendő, vérüket szomjazó uzsorásokra.

Udvarhelyvármegye Gazdasági Egyesülete törvényhatósági bizottságunk e hó 19-iki rendes közgyűléséhez fordul hasonló irányu kérésével s kétséget sem szenved, hogy a bizottság minden egyes agja örömmel ragadja meg a kedvező alkalmat, hogy szavazatával egyrészt a vármegye alapjainak biztos elhelyezését, másrészt pedig székely népünk boldogulásának lehetővé tételét elősegítse.

Azonban ez nem elég. Hasonlóan kell cselekedjék egyszívvel-lélekkel az egész Székelyföld. Vagy talán elfajult volna a székely vér! Avagy nem látnák testvérvármegyieink vezetőségei népünk pusztulását, napról-napra való anyagi és erkölcsi züllesztését! ... A végpusztulás nyomán kit fog terhelni a rettenetes vád! Ébredjen fel kötelelességérzetünk és gyorsan cselekedjünk! Gyorsan, a mig nem késő! ...

A párbaj.

Budapest, 1902. decz. hó.

A boldogult Rudolf trónörökös egyik mondása: Az állam legfőbb kincse az ember, az embernek pedig az egészség. Ennek a mondásnak igazságát, azt hiszem, senki kétségbe nem vonja. Mikor valamely állam polgárát idegenben megsértik, a sértett egyén diplomáciája azonnal mozgásba lép, elégtételt sürget s még „Kasus belli”-re is vezethet a pörökösítés. És ez alatt odahaza párbajban közönyösen puffogatják le egymást az emberek.

Ez történt mult héten Szombathelyen is, hol egy előkelő férfinak, több gyermek atyjának kioltott élete megdöbbentő módon világítja meg a párbaj igazságtalanságát, „művelt századunk” szégyenfoltját.

Ennek az újabb tragikus esetnek előzményeivel, személyi vonatkozású körülményeivel nem

bizony még mindig nem akarjuk belátni. Pedig hát bizonyos, hogy csak azok adhatják meg a szívnek, a léleknek azt a táplálékot, mely nélkül bizony a kis Jézuskának ajtó sohasem nyithatnánk hajlékunkba. Az erkölcsileg jónak; a lelkiileg szépek a jó könyvek Isten, szülőink és testvéreink után a leghűségesebb, legigazibb dajkái.

A Jézuska szellemétől áthatott ifjusági írónk — hála Istennek! szép számmal vannak. Van a Székelyföldnek is, ennek a hegyes-völgyes országnak is, egy két ifjusági írója. Sőt e városnak is van egy szülőtte, a kinek kedves tollából, hol itt, hol ott, olvastunk már egyet s más. Gyöngéden, melegen érző szíve a családhoz, gyermekvilághoz vonzza őt. Mintha csak mindig azt mondaná: „itt... itt van az én szép világom!” Ugyan ki ne ismerné Fülei Sz. Lajosnak ifjuságunk részére kiválóan alkalmas könyveit. „Vándoruton” című verseit gyönyörűséggel olvashatja bárki. Most a családi élet szépségét, majd az anyai szeretetet, most a gyermek-kor édes emlékeit, majd a honszerelmet éneklí meg oly kedvesen, oly szívhez szólóan, hogy a szerető hatását érzi ifju, érzi a férfi, érezzük mindnyájan!

Csak egy-egy sort e szép versekből.

Székelyföldön.

Szép családi élet mosolygó hajnalán
Boldog mosolygással ringatott jó anyám,
Szerető ölében
Valamikor régen.
Virágos mezőben hangzott a zaj, ének
S gondtalanul jártam a szép gyermekévek
Aranyos egében
Valamikor régen. stb.

foglalkozom. Erre most tér sínes. Egyszerűen rá akarok mutatni a párbaj mivoltára.

Hát biza bátorkodom a „modernnek” felfogása ellenére kijelenteni, hogy a párbaj korunknak nemcsak büne, hanem a legnagyobb ostobasága is. Bűn azért, mivel az egyén és társadalom legnagyobb kincsét, az életet támadja meg. Ezt pedig, morális elvek szerint, még kockára tenni sem szabad. Ostobaság, mivel a józan ész ellenére, a pusztá véletlent vagy a fegyver forgatás ügyességét tekinti az igazság mértékének. Így történhetik meg, hogy igen sokszor, a kötekedő, büzös krakéter mosolyogva távozik el a lelőtt ártatlan fél véres hullájától.

És aztán mennyi ferdeségnek, kapzaskodásnak, neveléses együgyűségnek, erkölcsi elfajulásnak tükördarabjait lehet összeszedni a párbajok után! Köteleket állíthatni össze azokból.

Mi még is párbajozunk. Párbajozik az, kirel később kitűnik, hogy a mikor a becsületességére kényes lovag szerepét játszotta, már akkor egy közönséges gazember volt; párbajozik a becsületes ember is, mert különben a „köszfelfogás” megbélyegzi, vagy az olvasókör kigolyózza; párbajozik, aki törvényt hoz a párbaj ellen, valamint az is, aki az urias formák affektálásával rejtegeti lelki szegénységét. Párbajozik a parasztlégy is... de mig ezt, súlyos testi sértésért, dúttyiba dugják, addig a gavallérok az „államfogház” kényelmes fekhelyén hevernek át egy-két napot.

Valóban botrányos állapotokat teremt minden felé a párbaj, mely önbíráskodás kiesüfolja a jogállamot, illusoriussá teszi a törvényt... Nem csoda, hogy a legkomolyabb, legműveltebb emberek köréből indul ki a párbajjelles mozgalom, hogy korunknak ezt a szégyenfoltját eltüntesse. Mert jegyezzük meg azt, hogy a miképpen mi a mult századokat, egyes tévedéseikért, sötéteknék szeretjük nevezni, úgy fogják jövőben a párbaj miatt korunkat butának mondani. Per quod quis peccat, per idem punitur.

Hála Istennek, egy jobb, nemesebb felfogás kezd világszerte uralkodni a párbaj ellen. A francia képviselőház egyik ülésén Mestier képviselő így nyilatkozott:

— Én nem verekszem senkivel, mert a párbajozást gyávaaságnak tartom

Hogy ez a nyilatkozat éppen Franciaországban, a párbaj klaszszikus földjén történik, nagyon jellemző

Az 1844-ki angol katonai törvény ezeket mondja: „Tiszteletes emberhez méltó eljárás, hogy a megtörtént sértésért bocsánatot kérjen és az elkövetett jogtalanságot ismét jóvátegye; viszont a másik félnek kötelelessége, hogy az elkövetett sértésért

Visszaemlékezés.

Vitéz rabonbánok ősi fészke alján
A vidám Küküllő szép virágos partján,
Van egy székely város, lelkem édes képe,
Szívem közepébe ragyog az emléke. stb. —

Vagy:

A kis Bandi álma.

Tulipiros tulipántban
Egyszer hat szép lepkét láttam.
Megkérdeztem: ott mért vannak?
Azt mondották, hogy ott laknak.
Innen szoktak menni messze
Tündérhonba, napkeletre
Most is épen ottan járnak
Kocsit hoznak, beleszállnak.
Kocsijok egy rózsá kelyhe
Játszi szellőt fognak bele.
Aranypóktól hámat kérnek,
Selyemszálból ostort mérnek
S rózsapiros szép hajjalon
Elindulnak mind a haton.

Ilyen s ehhez hasonló jó könyveket hozzon a sok hasznatlanság helyett az anygal s meg vagyok akkor győződve, hogy szülő és gyermek szeretettel öleli át egymást a karácson szent estéjén, mert szeretet nélkül a legdusabb, legragyogóbb karácsonfa sem hozhat tartós örömet, boldogságot a családi életbe. Ilyen boldog karácsont ohajtok én minden jó szülőnek!

Spaller József.

nyíltan és szívesen megbocsásson, ha ellenfele bocsánatot kér.” Angliában ezzel a határozattal megszüntették a párbajokat.

Ime, itt van a példa! Kövessük, különösen mi magyarok, mert bizony oly kevesen vagyunk, hogy Széchenyi István mondása szerint, még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni. Vagy menjünk el a szombathelyi ügyvéd sirjához, melynél négy kiskoru árva és egy boldogtalan özvegy siratja korunk szégyenfoltját — és okuljunk...

Én a párbajt megvetem. Amde én is ember vagyok, tehát esetleg sérthetek s viszont engem is sérthetnek. Előbbi esetben elég lovagiasnak tartom magamat, hogy bocsánatot kérjek hibáért ha pedig nem vagyok hibás, ott van a törvény s tessék elégtételt keresni. Az a törvény, mely a garasos rongynak is jogvédelmet biztosít, bizonyára a sértett becsületnek is nyújt elégtételt. Rám senki fia a párbajról táplált ferde nézetét nem oktrojálhatja. Es ha mindezek daczára insultál, adott körülmények közt rám nézve elő áll a jogos önvédelem... Azt aztán csak bizza rám bárki fia!

Különben legajánlatosabb eljárás az, ha szármalmas mosolylyal kitérünk a párbajhóbortos ficsurok elől; legfőbbnyire az ilyenek kötekednek a párbajjal, melyet Schoppenhaver „Bolondok Ködekszének” nevezett el.

Olvastam, hogy a schleswig-holsteini kérdés alkalmából Virchow hevesen nekiment beszédében Bismarcknak. A különben nyugodtvérű Bismarckot a kemény szavak annyira kihozták békétüreséből, hogy nyomban elküldte segédt Virchowhoz, kinek mint kihívott félnek joga volt a fegyverben válogatni. Élt is ezzel a jogával. A maga fegyvertárából válogatta ki a fegyvert a bajvíváshoz. Nem kardot, sem pisztolyt, hanem — Trichinás kolbászt. Ugyanis épp abban az időben tanulmányozta ennek a veszedelmes elősködőnek az emberi szervezetre való pusztító erejét. Azt ajánlta tehát a segédeknek, hogy készítsenek két kolbászt, egyiket trichinás husból, a másikat egészséges husból. A párbajfelek aztán válogassanak bennük. Akinek a trichinás kolbász jut, az sokkal biztosabban halál fia, mintha az ellenfél kardja vagy golyója dolgozza meg. A párbajból semmi sem lett. A kátor Bismarck a trichinás duellumtól megrettent.

A párbajjelles mozgalom onnan és oly mértékben indult meg, hogy művelt ember ki nem térhet előle. Csatlakozzunk tehát a régóta várt propaganda lelkes híveihez!

Fülei Sz. Lajos.

A népies lótenyésztés életrehozásának módozatai Udvarhelyvármegyében.

— A székelyföldi kormánybiztos figyelmébe. —

Közlí: lengyelfalvi báró Orbán Ottó.

(Befejező közlemény.)

A két homoródméntén fekvő községek éghajlati és legeltetési viszonyainak megfelelnek a Gidrán, a Bibor, Granat Gidrán, Kengyel Gidrán, Czimmer Gidrán és Bibor Gidrán törzsokból származott faj kanczák, a mely törzsből származott lovak nagyobbak a lipiczai és arabs faj lovaknál. Erősa csontozatuak, nem kényesek, jó hustartók és katonai czelokra is alkalmas és igen kedveltek.

A kereszturi járásban az előbb jelzett községeken kívül beválnának a Furiozo, Kalandor, North star, Szolgagyörgy, Jobnatiza, Cziglány, Vihar, Eredmény, Vihar Nonius, Sárkány és a kisebb angol félvér törzsokből származott kanczák. Ezen járás Udvarhelyvármegyének a legkedvezőbb éghajlatu járasa lévén, a nagyobb fajtájú nemesített lovak tenyésztésére alkalmas.

Előterjesztést kellene tenni a földmívelési magas kormányhoz azon czélból, eszközölje ki, hogy a Nagyszébenben évente a közös hadsereg loállományából árverésre került kancza-anyagból egy bizonyos szamu mennyiséget ingyen és ennyen vagy pedig nagyon mérsékelt árakért bocsássanak Udvarhelyvármegye rendelkezésére. S azokból lehetőleg az egyfaj jellegűeket csoportosítsák össze, hogy azok évente egy-egy községnek adtván át tenyésztési czelokra, így minden évben egy újabb népies lótenyésztés alkottatnék meg a vármegyében. Azon községben, a hová legalább 20—30 kancza jutna, az állam a kanczák fajjellegének megfelelő ingyenes mént adna, vagy pedig egy ingyenes egylovas fedezettő állomás

volna felállítandó. Ezen eljárás mellett lassankint még a vármegye területén a népies lótenyésztés fellendülne és abból a népnek igen számottevő jövedelme származnék.

A kanczák kiosztásánál szabályok lennének megállapítandók, amelyekben meglenne határozva, hogy a tenyésztési czélokra kiosztott kanczákat fuvarozásra és más hason nemű munkákra használni nem szabad; csakis könnyebb mezei munkák teljesítése volna megengedhető. Akik tehát más czélokra is felhasználják, azoktól rögtön elveendő volnának és megbízhatóbb egyéneknek adatnának át.

Ha ezen intézmény létrejönne, mindenek előtt a vármegyének egy szakértő egyént kellene alkalmazni, aki ezen ügygyel állandóan foglalkozék és behatóan tanulmányozza. A tenyésztések felett felügyeletet gyakoroljon és a népet az okoskerü lótenyésztésre oktassa. A kiosztott kanczákat és apaméneket nyilvántartsa s a tenyésztés eredményét kimutassa és minden további teendőkre vonatkozólag javaslatokat tegyen.

Az így megalakított lótenyésztési fejlesztési céljából évenként jutalomdíjak lennének kiosztandók, azon tenyésztők között, akik a szabályoknak legjobban megfeleltek és a tenyésztés terén a legjobb eredményt mutatták fel.

Ilyen eljárás mellett Udvarhelyvármegyében a népies lótenyésztés újból fellendülne és egy újabb biztos jövedelmi forráshoz jutna a székelly nép.

Ezen ügyben a mozgalom megindítását ajánlom az intéző körök figyelmébe

Egyházi élet.

A II-ik Szent-Antal estélyen az ismert rendezők fáradozásait szép siker koronázta. Burnáz Erzsébet ügyes szavaltában az önfálaldozó testvéri szeretet erényét megkapó élénkséggel rajzolta elénk. Ugy szintén Dobay Mariska a bünös lelkiismeret kintz gyötrelmeit. Szemlér Ferencz főgymn. tanár a felolvasó estélyek általános célját a legmesszebb menő várokozásokon is felül megvalósította. Nagyon érdekes és tanulságos szabad előadását a legnagyobb sajnálatunkra nem közölhetjük, mivel írásban nem kaphattuk meg tőle. A jó könyvek és jó olvasmányok gondos megválasztásáról szölt. A test — ugymond — táplálékra szorult: így a lélek is; kétségbevonhatatlan bizonyítja ezt már annak a 2—3 éves gyermeknek kis képes könyve, aztán a mesék, majd novellák és más olvasmányok. Egész vágygálgal, nagy mohósággal falja azokat a gyermek s a mint ezek irányítják annak szívét és értelmét: olyan gyermeke lesz szüleinek, olyan tagja a társadalomnak, olyan hasznos, vagy rothadt fia a hazának. Ölöbb a lelki méreg, mert ez mindig magával vonja a test pusztulását is. — Mennyire igyekeznek a szülők távol tartani a testtől a veszedelmes betegségeket, még gondosabban kell a lélektől.

De minden lapot, minden olvasmányt a szülő nem olvashat át egészen s azután adja gyermekének. Feltétlen kötelessége tehát már előre olyat szerezni be, melyet ő is, de különösen romlatlan lelkü gyermekei kezébe nyugodtan adhat; hogy abból csak hitet, jó erkölcsöt, hazaszeretetet s helyes ismereteket meríthet stb. A hazának javát és ifju nemzedékünk jövőjét szíven viselő nagy férfaink épen a közelmúltban összeállították mindazon ájtatossági, tudományos és mulattató könyveknek, valamint hírlapoknak jegyzékét, melyek igazi hazafias szellemmel, hittel és erkölccsel telve, tehát csak ezt s nem szemérmes és romlottságot terjesztenek. Őt krajczáros bélyegnek előre beküldése mellett bárki ingyen megkaphatja azt. „Budapest IV. ker. Molnár-utca 11. sz.” — Vannak politikai, szépirodalmi, sőt krajczáros lapjaink is, melyek teljesen egészséges szellemben írvák, azokat keressük s azokat olvassuk.

A nagy hatást keltő előadásnak szünni nem akaró éljenzés és taps volt jutalma. Nyugodtan mondhatta ott mindjárt az egyik jelenlét: „Ki ezt nem hallotta, sokat veszített”.

Janossy Iluska kisasszonyt már fellépésében taps-vihar fogadta s csakugyan megújított valódi belső érzéssel előadott gyönyörű vallásos énekének hatása alatt mindnyájan gondolkodó eszünkkel a világ és az összes teremtményeken felülemelkedve éreztük magunkat, de itt Istent találtuk, ki előtt ész és szív porba hullott. Az estélyt jól sikerült előkép (Jákob álma a kedves angvalokkal) és ének zárta be. (S)

Irodalom.

A magyar közönséghez. Bartha Miklós és Holló Lajos orsz. képviselők egy évtizednek nehez munkáját szentelték arra, hogy a sajtóban megteremtsenek egy olyan organumot, amely a magyar faj önvédelmi harcának legyen zászlóvivője. Az általuk teremtett „Magyarország” nem egy szűkkörű politika hirdetője, hanem az egész magyar társadalom lelkiismeretének és közfelfogásának őszinte megnyilatkozója. Mérsékelt a formákban, de bátor az igazság hirdetésében. Következetes a nagy czélok szolgálatában. — A „Magyarország” nem csalja a közönséget vásári ígéretekkel a maga köré; szomorú is volna, ha a művelt közönség czifra értéktelen ajándékokkal engedné magát és magyar lelkületét félrevezetné. E helyett válogatott, bő olvasmányokat, külön regényeket, tárcákat, szellemes apróságokat és elsőrangú megbízható értesüléseket közöl hasábjain. A „Magyarország” szerkesztőségének élén Lovászy Márton dr. orsz. képvis. felelős szerkesztő áll, kit a legelső magyar írói gárda vesz körül és támogat a munkában. Minden értesítés a lap részére, előfizetés és más küldemények csak ezen czímen küldendők: „Magyarország, napilap, Budapest.” — Minden további czimezés fölösleges. — Előfizetési árak a rendesek. — A magyar társadalom bizonyára sorakozni fog a „Magyarország” nagy céljai köré és támogatásával lehetővé teszik azok megvalósítását.

Különbélek.

— **Kossuth-ünnepély.** A székellyudvarhelyi ev. ref. kollegium „Ifjúsági Petőfi Önképzőkör” változatos műsor mellett ma d. e. 3/11 órakor tartja meg a Kossuth-ünnepélyt, melyre újlag felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét.

— **Vármegyénk törvényhatósági bizottsága** III. ik rendes közgyűlését e hó 19-én a vármegyeház disztermében d. e. 9 órakor kezdődőleg fogja megtartani. A vármegye alispánja által 17331—902. alisp. sz. alatt kibocsátott tárgysorozatban kormányrendeletek, hivatalos előterjesztések, szabályrendeletek, választások, községi ügyek, átiratok, kérvények és a közgyűlést megelőzőleg 24 órával előbb netalán beadandó indítványok vannak fölvéve.

— **A Székellyudvarhelyi Tisztviselői Kör** jövő évi február hó 1-én tánczezel egybekötött jótékony célú műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal színre kerül Molnár Ferencznek „A doktor ur” című nagyhatású bohózata. Érdeklődéssel várjuk.

— **Udvarhelyvármegye Gazdasági Egyesületének választmánya** kishalmágyi Hollaky Arthur főispán, egyleti elnök elnökle alatt e hó 8-án negartott ülésében ismét nagyfontosságú, a gazdasági közönséget közvetlen közelről érdeklő ügyeket tárgyalt. Hollaky elnök már megnyitójában egész sorozatát tárta elé a fontosabbnál fontosabb kérdéseknek. Beszámolt a Magyar Földhitelintézet székellyföldi áldásos működéséről egyfelől, másrészen pedig bemutatta az intézetnek főispánunkhoz intézett elismerő levelét, melyben egyúttal az újabb kérvények elfogadását megtagadja; indokolt hozván fel, hogy a Székellyföldre szánt három millió forintát a kirendeltséghez eddig beadott kérvények jóval felülhaladják s az intézetnek országos elhivatása téven, nagyobb összeget ezuttal nem hajlandó e célra fordítani. Az egész választmány nagy megütközéssel és sajnálattal vette tudomásul a gazdasági közönséget mélyen sújtó hírt s beható tanácskozás után egyhangulag elhatározta, hogy átiratot intéz a székellyföldi törvényhatóságokhoz és — a gazdasági egyesületeket felhívja támogatásra azon célból, hogy a Magyar Földhitelintézet kölcsöneit a kirendeltség által jövőre is biztosíthassák a kiscgazdáknak itt, a Székellyföldön. Felkérlik a székelly törvényhatóságok vezetőit, hogy az állandóbb vármegyei alapokat jövőre Földhitelintézeti kötvényekbe helyezték s így a legjobban biztosított azokat, a Földhitelintézet páratlanul előnyös feltételei mellett tegyék lehetővé a kiscgazdák megszabadítását. Egyúttal a székellyföldi orsz. képviselőket felkérlik, hogy a Földhitelintézetnek az összkormányhoz intézett memorandumát támogassák és sikeres elintézési érdekében lépjenek akcióba. A mezőhegyesi tehének átvételére és ideszállításának intézésére Máthé Pál földbírtokost és Zonda József tvh. m. kir. állatorvost küldött ki az egyesület. A kiosztást annak idején maga a választmány fogja eszközölni s a kiküldöttek minden egyes állatot már Mező-

hegyesen biztosításra bejelentenek. A jövő évi február végén Székellykeresztúrt tartandó szokásos bikakiállítás és vásár jutalomdíjai érdekében a mozgalmat már most megindítják s ugy a földmívelési minisztert, mint az O. M. G. E.-t és az E. G. E.-t e tárgyban megkeresik. György Lázár máréfalvi plebánost és Török Pál ügyvédjelöltet az egyesület rendes tagjai sorába iktatták. A székellyföldi miniszteri kirendeltséghez egy vizmesteri állásnak vármegyénkben való rendszeresítéséért folyamodnak Damokos dr. alispán, egyleti alelnök bejelenti, hogy a vizmosásos helyek megkötése érdekében tett lépéseinek valószínűleg a következő tavaszon eredménye lesz. Cséner Lajos komlótermelési szaktanár átiratát Hlatky Miklós titkár ismertetve; a gazdák közül többen bejelentették a termelésre hajlandóságukat. Bejelentéseket az egyesület titkára még elfogad s a szaktanár annak idején megvizsgálja a talajok erre alkalmas voltát. Az üzőkivitel megakadályozására nézve, az egyesület választmánya csatlakozik az O. M. G. E. akciójához. Felsőrákosnak a kiosztandó juhok tekintetében az erdővidéki községek közé való sorozására vonatkozó kérését pártolólággal terjesztik a székellyföldi miniszteri kirendeltséghez. Balassy Sándor vál. tag indítványára az egyesület titkárának a folyó évrig 200 K és a pénztárnoknak 100 K jutalom adását javasolják a közgyűlésnek. Máthé Pál az adóvégrehajtások enyhítésének kiközösítését indítványozza igen nyomós érvek alapján. Demeter dr. főszolgabíró a külön intézkedést nem tartja szükségesnek, mert a pénzügyigazgatóság elég méltányosan jár el, a mennyiben a szokásos felelősségek kimondását a folyó évre nem kérelmezte. Az ülés este 6 órakor ért véget.

— **A Székellyudvarhelyi Önkéntes Tűzoltóegylet** parancsnoksága, mint értesülünk, a jövő farsangon álarozos bált fog rendezni. Városunkban már régen nem volt ilyen mulatság, épen azért hisszük, hogy mindenki örömmel fogadja ezen híradásunkat és várja a tervbe vett mulatság megvalósítását.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottsága** havi rendes ülését e hó 10-én kishalmágyi Hollaky Arthur főispán elnökle alatt tartotta meg a bizottsági tagok teljes számu részvételével. Az egyes előadók jelentéseit tudomásul vették. A pénzügygazdátó jelentésével kapcsolatosan Ugron János orsz. képviselő b. tag elnök színekkel esetenlő vármegyénk sanyaru közigazgatási helyzetét s a bizottság ohajtását fejezte ki akkor, midőn az adóbehajtás körüli eljárás enyhítését kérte. Roediger p. ü. ig. helyettes megnyugtatta a bizottságot s kijelentette, hogy az igazgatóság már eddig is tekintetbe vette a szomorú helyzetet s épen ezen indokból mellőzte a felelősség kimondatását és az állami végrehajtók kiküldését az egyes községekre nézve. Damokos dr. alispán bejelentette, hogy Diószeghy Samuel kir. főmérnök a kereskedelemügyi minisztertől szabad-ágot nyert és távollétében Leichtner Gyula mérnök fogja helyettesíteni. Zonda József tvh. kir. állatorvos jelentésével kapcsolatban Gyárfás Endre b. z. tag indítványozza, hogy az egész vármegye hasított körmű állatainál alkalmazják a kényszerbeoltást, mert így nagyon soká húzódik a járvány lefolyása és kiszámíthatatlan károk származnak gazdasági közönségünkre a vásárok elmaradása és általában a közlekedés szünetelése miatt. Hollaky főispán szükségesnek tartja, hogy az alispán körirat után világosítsa fel újabban is a gazdasági közönséget az állatok beoltásának előnyeiről. A beoltás sürgős keresztültelére állatorvosokat kérnek a földmívelési minisztertől. A vármegyei ügyvitel szabályait az összes előadók és bizottsági tagok részére beszerzendőnek határozzák s annak eszközésével az alispánt megbízzák. Nagy Samuel dr. az elvesztett marhalevelek kivizsgálására kiküldött bizottság elnöke ismételtlen bejelenti, hogy a vizsgálatot még nem sikerült befejezni. Több ügy elintézése után Hollaky főispán köszönetét és elismerését fejezte ki az összes előadók- és bizottsági tagoknak ügybuzgó munkálkodásukért s miután ezen ülés valószínűleg utolsó lesz a folyó évben, boldog karácsoni ünneplést kívánt. Lelkes éljenzéssel fogadták főispánunk meleg szavait, mire az ülés tagjai szétoszlottak.

— **Érdekes fillérestélye** lesz a helybeli polgári önképző- és segélyző egyletnek holnap (hétfőn) este. Embery Árpád tanár bemutatja a fonográf képességeit, Nuszbaum Hermin cimbalomszólót játszik, Derzsi Béla felolvas, Klein Armin monológot ad elő, Baczó Sándor és Holstein Margitka pedig szavalnak. Tombolajáték teszi változatossá a különben gazdag műsort. Az estélyt Ferenczy Károly, Hermann Helén, Ferenczy Károly és Weigel Gyula rendezik.

— **Az állami tanítók fizetése.** A félhivatalos Bud. Tud. írja a következőket: Az állami tanítók fizetése dolgában, mint a vallás- és közoktatásügyi miniszterium kiadásában megjelenő Néptanítók Lapja jelenti, a végleges döntés megtörtént. Az említett lap, melyet a Tanítók Országos Bizottsága utóbbi közgyűlésén a fizetési tervezet közléseért többen megtámadtak, fölhatalmazás alapján kijelenti, hogy a közleménye „egy hivatalos számítási alaptervezet közlése volt. Erre bázisozták a további kombinációkat és megállapították az alaptervezetnél sokkal előnyösebb végleges tervezetet a tanítóság végtelen nagy előnyére, még mielőtt az állami tanítók gyűlésre gyűltek volna össze”. A Néptanítók Lapja erősen állást foglal a tanítók sztrájkja ellen és keserű igazságokat mond azoknak, akik a tanítóságot anarkiába akarják belekergetni s azt hirdetik, hogy „a vörös nyakendőtől nincs messze az út a vörös zászlóig”.

— **Vakmerő templomrabló** került kézre városunkban e hó 12-én. Héjja Andrásnak és székesfehérvári születésűnek mondja magát a bőbeszédű és „mindenfélre hájjal megkent” betörő. Pénteken délután, tehát fényes nappal betört a plebánia templom tetető felőli oldal ablakán. A szentségházat felleszítette és vandál kezekkel meg rongálta, mind a két sekrestye bezárt ajtaját betörte és a főajtónak egy párkányos lapját kivette. Az egyik sekrestyébe ruhákat, kelyheket, gyertyatartókat és sok értékes holmit szedett össze. Az állandó lakhely, vallás és rendes foglalkozás nélkül élt veszedelmes ember makacsul tagad mindent s azt állítja, hogy a nála talált, kék színű kendőbe kötött ruhákat egy magas, barna, kipördött bajszú embertől 3 K 20 fillérért vette s ezek között voltak a betörő szerszámok is. Csikszereda felől jött Romániából. Pénteken d. e. 10 órakor érkezett ide a városba. Semmiféle igazolványa nincs. Nyolcz éves korában Székesfehérváron egy Héjja András nevű rokona adott volt neki igazolványt s elszegődött pásztornak és ott 2 hétig maradt. Ekkor elszökött s azóta állandó foglalkozása nem volt. Ilyen és ehhez hasonló mesékkel akarja félrevezetni a hatóságot. Jancsics sekrestyés csipte nyakon a betörőt, aki leszurással fenyegette. Azonban a gyorsan érkezett segítséggel sikerült letartóztatni. Szombatfalvy főkapitány már kihallgatta és a lefoglalt bűnjelleggel együtt átkísértette a kir. ügyészség fogházába.

— **Timáripárosaink szövetkezete.** Épen most egy éve alakították meg a „Szekelyudvarhelyi Timárok hitel és termelő szövetkezetét” az akkori kereskedelmi Miniszter biztató ígéréteiből kifolyóan egy bányász felállításának megfelelő alapokkal; a szövetkezet kötelékébe be nem lépett tagokra nézve azonban Láng Lajos kereskedelmi miniszter veszélyt látván, a timároknak csak nyerstermény beszerző és készáru raktár szövetkezetét volt hajlandó segíteni. Timáraink így is hajlandók lévén a szövetkezetet létesíteni és fentartani, folyó hó 12-én a vármegyeház kistermében dr. Horváth János központi hitelszövetkezeti kiküldött és Stodola József a kereskedelmi miniszterium részéről kiküldött bányászati szaktanító segítségével előbbi szövetkezetüket átalakították nyersanyag és készáru raktár hitelszövetkezetté. 16-on léptek be ezen új szövetkezetbe 120 ü. r. 12000 K értékben jegyezve, melyhez kapnak feltételeken visszafizetendő államsegélyt készpénzben és ezenkívül gépeket is.

— **Homoródszentmártonban** a „Mózes K. (Jakab Gy. féle) udvarháza termében” 1902. december hó 28-án jótékony célú, kosaras, táncszáll egybekötött zártkörű hangversenyt rendeznek, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Műsor: 1. Ének. Előadja az ez alkalomra alakult vegyes kar Györfi István vezetésével. 2. Szaval Bence Etelka. 3. Ének-solo: Ravasz Gizella által. 4. Felolvas Hegyi Péter. 5. Monolog: Előadja Pálfi Ákos. 6. Énekel Lukácsffy Etelka, cimbalmon kíséri Paál Juliska. 7. Szaval: Bence Vilma. Kezdeté este 7 órakor. Belépési díj: Személyjegy 1 K 60 f. Családjegy (3 személyig) 3 K. Felülfizetéseket köszönettel fogadják.

— **Baltház mester.** Az új szinteremben tegnap este egy igazi ügyes magyar bűvész tartott előadást. Baltház Alajos igen szép elismeréseket aratott az egész országban s olyan produkciókkal mulattatta közönségünket, a melyekben csak nagyrítván és városunkban talán egyszer sem volt része. Baltház mester kézügyessége valóban meglepő és előadása érdemes a pártolásra. Ma este még egy előadást tart a Budapest szálló nagytermében.

— **Segesváron** az elmúlt napokban igen szép és lélekemelő ünnepély volt az oltáregyesületek-

nek. Ezen alkalomból György József helybeli zárda-főnök vezetése alatt nők és férfiak mintegy huszonegyen voltak jelen az ünnepélyen, hol Meisel József plebános és általában a segesvári hitrokonok valóságos testvéri szeretettel fogadták s éppen ezért a jelen voltak hálás köszönetét készséggel tolmácsoljuk.

— **Védekezés a gyermek betegségek ellen** csak akkor tökéletes, ha a gyermekek ellentálló képessége gyarapodik. Ez legjobban úgy érhető el, ha hidegebb évszak alatt csukomájolajat fogyasztanak, mely czélra legajánlatosabb a Zoltán-fele, mert kellemetlen íze, szaga nincs és tápereje igen nagy és könnyen emészthető. Üvege 2 korona a gyógyszerárakban.

— **A karácsoni és újévi ünnepek** alkalmából a kolozsvári posta- és táv. igazgató a közönség jogos érdekeinek megóvása czéljából terjedelmes felhívást bocsátott ki; ismételtlen közfigyelembe ajánlva a postára feladandó küldeményeknél követendő eljárásokat. Pénzt legezelszerűbb postautalvánnyal küldeni. Csomagolásra faládacska, vesszőből font kosár, viaszkos- v. tiszta, közönséges vászon, kisebb súlyu tárgyaknál több réti erős csomagoló papír használandó. Pecsételésre vésett pecsétnyomó használható. A czimirtokban a czimzett vezeték és keresztneve, esetleges mellékneve és teljes czime kiteendő. Czimet magára a burkolatra kell írni és a csomagba a feladó teljes czimét czélszerű elhelyezni. Bővebb tájékoztatás a postahivataloknál kifüggesztett „Felhívás”-ból nyerhető.

— **Módosítás a szekely vasutak tarifájában.** A m.-vásárhelyi keresk. iparkamara tudatja, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter f. evi november 10. 38,800 V. sz. rendeletével megengedte, hogy a legtovábbi, vagyis a jelenlegi 14-ik, a legközelebb életbe lépő új vonalszakaszbeosztás szerint pedig 16-ik vonalszakaszú menetjegyek a m. kir. államvasutak összefüggő hálózatán és a sepsiszentgyörgy-paláncai vonal részén fekvő állomások kölesönös, egymásközi forgalmában a brassó-háromszéki helyi érdekű vasut brassó-sepsiszentgyörgyi vonalán át is — az ezen vonalra eső külön menetdíj megfizetése mellett — 24 órán belül érvényesek legyenek. Ezen intézkedést a jövő évi január hó 1-én életbelépő új személydíjszabás kiadásával egyidejűleg fogják életbe léptetni. Önként értendőik azonban, hogy az új személydíjszabás szerint az 1-15 vonalszakaszba tartozó állomások egymásközi forgalmában a menetdíjak azontul is vonalankint külön-külön állapítottak meg. Ujabb közvetlen jegyek életbe léptetését azonban, miután ilyen jegyek a brassó-háromszéki, marosvásárhely-szászrégeni, hejjasfalva-szekelyudvarhelyi és a kisküküllői helyi érdekű vasutakkal való forgalomban máris nagy számban vannak, de nagyobb kelendőségnek nem örvendenek — ó nagyméltósága indokoltnak és engedélyezhetőnek nem találta.

— **As elmúlt héten** városunk Szent Imre-utcájában, Bogyor Gábor asztalosmester műhelyében a kályha körül felhalmozott gyalut forgács — állítólag — kályha tüzetől meggyuladt. Nagy szerenese, hogy Csomor József éppen arra járt és egész bátorsággal eloltotta a szobátüzet s így megmentett egy sűrűn beépített utcát az esetleges megsemmisüléstől.

— **A szekelyudvarhelyi országos állatvásár,** mely e hó 18-án volna megtartandó, az uralgó száj- és körömfájás miatt kétségesnek mutatkozik. Vármegyénk gazda közönsége a földmívelésügyi miniszterhez leendő felterjesztés czéljából egy kérvényt adott át Damokos dr. alispánnak, a melyben a vásár engedélyezését kéri. Az indokolt kérelmet valószínűleg teljesíteni fogja a miniszter.

— **A szivarka élvezetéhez** igen fontos és elengedhetlen kellék a jó papír. A legfinomabb, legtisztább és teljesen clégó egyiptomi szivarka papirokat és hüvelyeket hoz forgalomba Gál János m. kir. dohány nagytőzsdéje városunkban. Erre vonatkozó mai hirdetését figyelembe ajánljuk.

Gsarnok

Mi a spiritismus?

(Befejező közlemény).

Mint a betűző körülésnél asztalhoz ülünk azzal a különbséggel, hogy minden körülő papirt tesz jobb keze ügyébe, mintha írni akarna, jobb kezébe közép-erős (2-3 számú) iront vesz és azt függőlegesen, de nem lenyomva, hanem csak alig érintve a papírra teszi, balkezevel gyengén

érinti balfelőli szomszédja jobb kezét vagy kézcsuklóját. Előbb — mint már irtam — hangos, buzgó előima s ebben Isten Atyánk kegyelmének alázatos kérése s a jó szellemek segélyül hívása után csendben, türelmesen, kitartóan vár mintegy 10-15 percig; ekkor kezünkben, karunkban s néha egész testünkben kellemes bizsergő érzést észlelünk, nemsokára megmozdul kezünk s mintegy rázkódva, el kezd írni vagy rajzolni.

Elején holmi ákum-bákumok, majd — többszöri kísérlet után — kivehető betűk, majd szavak, összefüggő mondatok írónak, iratnak papírjára egyiknek-másiknak, ki mennyire bir iró-mediumitással.

Az én kezem által ily módon egy fél óra alatt most már (mintegy 25-30 kísérlet után) megíródik hol jobban, hol gyengébben kiolvasható oly hosszas közlemény, melyet a leggyorsabb író is rendes körülmények között 2-3 óra alatt ha le birna írni; pedig még sok az olvashatlan krix-krax a szavak és sorok közt is.

Én magam meggyőzése és személyes befolyásom kizárása végett pedig szememet be is hunyom az irás alatt és a leíródtól közlemény tartalmát csak annak végeztével és fölolvása után tudom meg.

Ez az írásbeli: irómediumi szellemi közlekedés.

Az eddig leirt módokon nyert közleményekből egy párt ide írok s ajánlom t. olvasóink megszívlelendő becses figyelmébe.

1898. év nyarán kezdtünk.

1899. augusztus 9-én Anna nevű szellem nyilatkozott először, ez után Jatonius, élt Kr. u. 1779-ben halt meg 66 éves korában; a 6-ik sfera 9-ik osztályában van; a földön pap volt, minek bizonyítását kértük s erre ezt betűzte az asztalal: „Non est mortuus trans globi”. 1901. aug. 1-én Geergly után Pater Krisztianus, szintén pap volt 1744-ben, Olaszországban, Palermóban. Önigazolásul ezen latin közleményt is adta a többek közt: „Omnes hominibus, ne dubite in unum Deus! — Készüljétek nagyobb jelenségekre. (Kérdjük: mi által készüljünk?) Buzgó ima és erős hit kell, sikert hoz. Isten veletek!” — szeptember 3-án: István (nagy apád) „Isten tiz parancsa álljon mindig előttetek, legyetek könyörületesek a szegényekhez, Isten megáld mindenitek. Feliratik minden tettek, Ma elég legyen. Isten veletek! Jó éjt!

Szept. 15-én: „Bukott nő voltam a földön. Itt nem lelek nyugtot. Jó emberek testvéreim, imádkozzatok érettem, ne vessetek meg ti is, mint megvetnek itt. — Oh imádkozzatok, én is veletek imádkozhassam!” — 1869-ben élt, meggyilkolták őt. — Egy másik szellem jött utána; nevéért kértük, ő betűzést kért s betűzte: Név nem határoz. Meggyőzni jöttem, vak aki nem lát. — Szept. 27. D. Pál: „Szeressétek embertársaitokat egyformán, enélkül bajos haladástok”.

Október 7-én: Duduj, hegedű kontorás: „Jó hogy ide juthattam. Primásom jányát elloptam, aztán elhagytam egy másikért; azt mondják, hogy ez bűn, amiatt vagyok setétségben. Kérlek imádkozzatok érettem, én is imádkozhassam — más kért nem tudok. — Je!” (Azt teszi: Jó éjt!) (Ima). Kérdésünkre: miért nem jöhettél eddig? Duduj: „Nem fértem ide! Más volt. Misó jóbarátom hozott ide. Köszönöm, hogy imádkoztatok J. e.”

1901. november 22-én jelent meg egy szellem, akit mint vérokonunkat ismertük, nyilatkozata így jött: „Be-be-bercezi va-van itt. Kö-köszön-telek mind' nitek! Ne káromkodjatok s-soha, én sok-kat ká-káromkodtam. Imádkozzatok velem azért!” (Azon kérdésünkre, hogy megtartotta-e akadózó beszélő tehetségét a szellem-világban? válasza:) „Nem, csak meggyőzés végett adtam így közleményemet.” J. e.” Ezen szellem-testvér e földi életben igen káromkodó és dadogó volt.

Kedves olvasóink! már így is hosszabbra nyult e közleményem, mint a mennyit a Szerk. urnak ígertem, azért nem közlök a betűzési szellemnyilatkozatokból többet, pedig nagyon sok volna még ilyen, de hosszások, és nem merem a t. Szerkesztő ur. sem az érd. olvasók türelmét ez-uttal tovább igénybe venni. Pedig szellemírásbeli közleményeink terjedelmesek s érdekesek.

Azonban, ha napvilágot látnak az eddig leírottak és kedvező fogadtatásra találnak, a szellemek utasításai szerint is készséggel fogok azokkal kedveskedni tisztelt érdeklődő felebarátaim lelki épülésére s leirom azokat is más alkalommal.

Addig is Isten jó Atyánk kegyébe, szeretetebe ajánlom mindeniket!

Spiritista.

Közgazdaság.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A »Szekely-Udvarhely« 47. számában Sándor Gergely utmester ur felvilágosítással szolgál Gagyi Lajos etédi birtokos, szekely testvérünknek a tagosításra vonatkozólag tett kérdésére.

Szándékának és meggyőződésének tisztaságát kétségbe nem vonom, de hogy tapasztalata nem az általános gazdasági élet-viszonyok mérlegelésén épül föl, az bizonyos; s ennél fogva, hogy szekely testvérünk, Gagyi Lajos etédi birtokos félrevezetésére szolgálhatna a felvilágosítás, az is nyilvánvaló.

Epen ezért a Tekintetes Szerkesztő ur becses engedelmével, jó hírű lapjának, a »Szekely-Udvarhely«-nek hasábjain, a mely kezdettől óta a vármegyei szekelység érdekeit annyi lelkesültséggel — és bizony mondhatjuk — eredménnyel is szolgálja, bátorkodom közsémem tagosítás előtti és utáni gazdasági állapotát néhány számadatban feltüntetni, hogy Gagyi Lajos szekely testvérünk a következményeket a tagosítás előnyös vagy hátrányos voltára vonatkozólag levonhassa.

Bevezetől azt jegyzem meg, hogy 13 kerek esztendő kellett ahhoz, hogy Bethlenfalván a tagosítási munkát keresztülvitessék és 6 éve, hogy a kiszakítás megtörtént, a kataszteri munkát táján elkészült, a telekkönyvi átalakítás azonban még ma sincs befejezve.

No de nézzük a számokat!

A községben a tagosítás előtt volt:

	most van:
1. 80 pár ökör	11 pár
2. 100 „ tehén	75 „
3. 975 drb juh	25 drb
4. 250 „ kecske tejelő	1 „
5. 300 „ sertés	30 „
6. 1000, 1100 drb. liba	—

Most az 1. pont alatt hiányzó 69 pár ökörnek párját átlag 300 koronában számítva, a hiányzó vagyon lesz 20700 K.

A 2. pont alatt hiányzó 50 drb. tehénnek átlagos értékét darabonként 120 K számítva, a hiányzó vagyon lesz 6000 K. De vegyük ehez, a hiányzó tehének borjainak és tejének értékét és mondjuk, hogy 50 darabnak csak a fele volt borjas. 25 drb borju átlag 16 koronánként számítva megért 400 K. A tej mennyiség értékét 240 napra egy után naponként 4 litert számítva 12 fillér árban, 25 drb tehén után lesz 2880 K.

A 3. pont szerint a tagosítás előtt volt a községben 975 drb juh, azonban mondjuk, hogy 500 drb volt ebből fejő, ma van 25 drb, a hiányzó tehát 475 darab. Ezeknek átlagosan 8 koronába számítva az értékét, a hiányzó vagyon lesz 3800 K. Vegyük azonban ehez azon jövedelmet is, a melyet évenként hoztak. 75 drbot írjunk le az elmeddőlés és elpusztulás czimén. A megmaradt 400 drb juh után a lakosok kaptak 200 kompona turót, melyet komponánként 10 koronába számítva a hiány 2000 K.

Egy jogász embertől azt hallottam, hogy a helyes ítélkezésnél nem csak a megszűnt hasznót, hanem a felmerülő kárt is tekintetbe kell venni, ha az igazságnak arany középutját el akarjuk találni. És épen ezért ezen számításhoz nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy mivel mostan nincsen a községben juhállomány s mivel a gazdálkodó ember egyik legfontosabb élelmiszere a turó, ezen a czimen mint kiadást okvetlen föl kell vennünk 2000 K.

Ehez kell számítanom a juhok gyapjának a hasznát, a mely a nép ruházatához eddig az anyagot szolgáltatta. Mondjuk, hogy ebben a hiányzó vagyon csak 520 K.

Itten azt kell megjegyznem, hogy mióta a tagosítás minálunk megtörtént, azóta a szekely asszonyok szövésének és fonásának is ütött a halál órája. Becsületes lélekkel mondhatom, hogy az egész községben nincs 4 vagy 5 család, a hol az asszony maga fonná-szöné a ruházati czikkekhöz szükséges anyagot. Napjainkban a boltban vagy a piacon vesszük meg a rosszabb és a silányabb anyagot és talán mondanom sem kell, hogy kétszeres áron. Itt kell keresni az okát annak, hogy miért kezdettek a falusi asszonyok is divatot üzni.

Asszonyaink, leányaink a téli időben a semmittevés mesterségében felülmulhatatlanok. A hosszú téli esték haszontalan tere-feré és pletykában telnek el. Higyje el mindenki, hogy a mostani család köréből hiányzik a régi egyszerűség és munkásság, de hiányzik a régi megelégedettség és boldogság is.

No de azonban folytassuk csak tovább a számítás! 500 drb fejőjuhott vettünk vala. Fenmarad még 475 drb egy és két éves bárány. Csak

5 koronával számítsuk darabját, a hiányzó vagyon lesz 2375 K.

A 4. pont szerint a tagosítás előtt volt 250 drb kecskenk, most van egy, a hiányzó vagyon, ha csak 9 koronával is számítjuk darabját lesz 2241 K.

Ne mondjuk, hogy mindenki, hanem csak 150 drb lett volna köztük fejő, a tejelést 5 hónapra keresztül, naponként egytől 1 litert, literenként 10 f számítva, a hiány 2250 K.

Az 5. pont szerint volt a községben 300 drb. sertés, most van 30 drb, ha darabját 16 koronával számítjuk, ugy a hiány lesz 4320 K, ha nem is számítjuk azt a hasznót, a mit a nyári malacokból kapott a nép.

A 6. pont alatt 1100 drb libát említettem. Ha darabja csak 1 koronát is ért, ugy a hiány 1100 K.

Összesen a hiány a fennemlített ingóságokban 48,345 K. Összeszámítot am én ezeket és pedig a legjobb lelkiismeretem és tudásom szerint.

Öszintén mondom, magam megijedtem, hogy mily telemes kárt vallott a szegény föld népe a tagosítási művelet bevezetése által.

Megengedem, hogy munkaerő megkínálás tapasztalható a nagyobb gazdaságokban, de hiszen ezt a földet, ezt a házat nemcsak a nagy gazda, hanem a szegény is szerette és védette hosszú századokon keresztül életevel és vérevel.

Juh, kecske, sertés és liba tagosított birtok mellett igaz, hogy nem tenyészthető, de azt kérdezheti talán valaki, hogy mi lehet a közvetlen oka annak, hogy a marhaállományban is oly nagy a visszaesés, habár a nyomásos rendszer megszűnven, több a művelés alatt levő birtok, tehát több a takarmány is?

Igaz, több a takarmány, de hát azt is meg kell gondolni, hogy a szabad legeltetés időszakában (máj.—okt.) 2 marha istállón-tartás mellett többet főlemészt és elpusztít, mint téli időszakban 4 darab marha. Ezt — azt hiszem — gazdálkodó embernek nem kell hosszasan magyarázgatnom. Hanem ebből nekem következtetést kell vonjak és azt mondanom: ha eddig valaki szabad legeltetés mellett, a saját birtokán termelt takarmánnyal tudott 4 darab marhát tartani, a tagosítás után csak 2 darabot tud tartani, azt is csak 6 hónapon, vagy mivel több a takarmány 9 hónapon keresztül.

A tagosítás előtti időben, midőn jászolyra kötöttük marháinkat, a nyáron készített takarmányunk, ugy szólva érintetlen állapotban volt. Ezt a jó szekely gazda ugy tudta beosztani, hogy belőle hizón is tartott egyet-kettőt és e mellett egy néhány darab rideg állapotban is megélt, mert gazdaságosan fel tudtak használni egy kevés szénával a szalmát és kórót is.

Most nyári időszakban takarmányunknak nagy részét és a jobb minőségűt megéltjük és télire, ugy szólva, üres gazdasági épületekbe kötjük be marháinkat; tehát vagy arra vagyunk utalva, hogy őszszel nagy olcsón eladjuk a marhát, vagy pedig arra, hogy drágán takarmányt veszünk nekik.

Hogy melyik jobb? Kérem Sándor Gergely urat ezt fejtse meg nekem. Még azt is mondja meg, hogyan lehet jobb állásu, egészségesebb, munkabiróbb és a vész iránt kevesebb fogékony állapotot nevelni: a szabad legelőn-e, hol tiszta a levegő és egészséges, friss a víz, vagy istállón-tartás mellett?

Sándor Gergely ur! Higyje el nekem, hogy a szekelyek nagyobb és pláne szegényebb része marhaállományát elveszítette, pedig marhaállománya és kis birtoka kötötte a szekelyek szegényebb részét ehez a hazához. Ha egyszer elvesztette marhaállományát, birtokát sem tudja sokáig megtartani. Ekkor pedig vándorbotot vesz kezébe és más hazát keres magának. Helyét kétségtelen egy más elem fogja elfoglalni. De hogy ez lesz-e olyan hűség és ragaszkodó hazájához, alkotmányához és királyához, mint volt a szekely? Ez a jövő nagy kérdése.

Egyébiránt vagyok

a Tekintetes Szerkesztő urnak
Bethlenfalván, 1902. decz. 10-én

őszinte tisztelője:

Soó István,
kibirtokos.

Hivatalos rész.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 17470., 17628., 17629—902. alisp. sz. Székely-udvarhely város polgármesterének és valamennyi község előljáróságának. Közhirrététel végett érte-

sitem, hogy Béta község sertésállományában a sertésvész szörványosan fellépett és az udvarzárlat elrendeltetett. Homoródoklánd község bivalállományában pedig a szörványosan uralgott bivalvész és Sándorfalva község sertésállományában a sertésvész megszűnt és az ezekre vonatkozó zárlatok feloldattak. Székelyudvarhelyt, 1902. decz. 8-án. Dr Damokos, alispán.

Felfogott állatok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 17208., 17370—902. alisp. sz. Valamennyi község előljáróságának. Közhirrététel végett értesitem, hogy mult hó 9-én az ülkei határon 2 drb 3 éves pejszörü kanczacsikó (mindkettőnek homlokán csillag, egyiknek nyakán öntött pergő, a másikon fején kötőfék); ugyszintén Kissolyos községben m. hó 19-én 2 drb 3 éves kanczacsikó (egyik sötét pej és másik barna) felfogott. Székelyudvarhelyt, 1902. decz. hó 4-én. Dr Damokos, alispán.

A vármegyei pénzügyi és számviteli teendői. Udvarhelyvármegye alispánjától. Szám 15893—902. alisp. Valamennyi községi és körjegyző urnak. A vármegyei pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III t.-cz. életbeléptetése s a vármegyei központi és gyámpénztáraknak, a számviteli ügykezelésnek állami kezelésbe való átadása és átvétele iránt a belügyminiszter ur ő nagyméltósága által 117,000—902. szám alatt kiadott körrendelet alapján mihez tartás és szigorú alkalmazkodás végett a következőket rendelem: A községek kellő tájékoztatása czéljából a folyó évi december havában, hetenként legalább egyszer, a szokásos módon közhirrre teendő, hogy: 1. A vármegyei központi és gyámpénztár 1902. évi december hó 31-én működését beszünteti. 1903. évi január hó 1-étől fogva a vármegyei központi és a gyámpénztár teendői a vármegyei székhelyen levő kir. állampénztárra (adóhivatalra), a vármegyei számviteli teendői pedig a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvitelre (számviteli kirendeltségre) ruháztatnak át: ennél fogva az említett naptól kezdve, a vármegyei pénztár és a számvitel eddigi ügykörére vonatkozó minden beadványt és hivatalos levelezést a kir. állampénztárhoz (adóhivatalhoz), illetőleg a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvitelre (számviteli kirendeltséghez) kell címezni. 2. Mindazokat a járulékokat, melyek a fennálló törvények és szabályok értelmében a rendezett tanácsu városok és a kis- és nagyközségek által beszedendők és eddig a vármegye alispánjához, illetőleg a vármegyei pénztárba voltak beszállítandók (akár az 1903. évi január hó 1-étől kezdve esedékesek, akár pedig az ezt megelőző évekből származó hátralékok), ugyszintén a közvetlen adófizetők által befizetendő járulékokat 1903. évi január hó 1-jétől kezdve, a vármegye területén levő illetékes kir. állampénztárakba (adóhivatalokba) kell szállítani. Ha a befizetés nem személyesen, hanem postautalvány vagy pénzes levél útján történik: a községi előljáróságok és az illető magánfelek mindig pontosan jelöljék meg, hogy a beküldött pénzüsszegek egészben és részben mi a rendeltetése? (például vármegyei utadóra és pedig kézi minimális — K — f, igás minimális — K — f, százalékos — K — f, napszamos minimális — K — f, késedelmi kamat — K — f, összesen — K — f, községi jegyzői nyugdíjjárulékra — K — f stb., összesen — K — f.) 3. Azok a pénzüsszegek vagy értékek, melyeket a vármegye alispánja egyes felek részére, a vármegyei központi pénztárnál 1902. évi december 31-éig kiutalványozott, 1903. évi január hó 1-jétől kezdve, a szabályoknak megfelelő módon, a vármegyei székhelyen levő kir. állampénztárnál (adóhivatalnál) vehetők fel. Ha a jövőre az utalványozás nem a vármegyei székhelyen levő állampénztárnál (adóhivatalnál), hanem a vármegye területén levő más állampénztárnál (adóhivatalnál) történik: erről az érdekelte feleket is értesítenie kell. A gyámpénztárból kiutalványozott összegek ezentul is kizárólag a vármegyei székhelyen levő állampénztárnál (adóhivatalnál) fizettetnek ki. 4. 1903. évi január hó 1-jétől kezdve, a megfelelő okmányok bemutatása mellett, a vármegyei székhelyen levő kir. állampénztárnál (adóhivatalnál) kell befizetni azokat a kamatokat, vagy tőke törlesztési részleteket is, melyek a magán felek által egyes vármegyei alispánból vagy pedig a vármegyei gyámpénztárból nyerkölcsönök után, akár az 1903. évtől fogva a jövőben válnék esedékesek, akár pedig még az 1902. vagy ezt megelőző évről hátralékként fenn-

állanak; viszont ezentúl a vármegyék székhelyén lévő kir. állampénztárak (adóhivatalok) fizetik ki azokat az összegeket (kamatokat), a melyeket a vármegyei árvaszékek 1902. évi december hó 31-éig egyes kiskorúak vagy gyámok és gondnokok kezeihez utalványoztak, vagy 1903. évi január hó 1-jétől fogva utalványozni fognak. 5. Továbbá közhírré kell tenni azt is, hogy a vármegye székhelyén lévő kir. állampénztárak (adóhivatalok) a pénztárak átadásával és átvételével járó munkálatok miatt a jövő évi január hó 1-jétől 15-éig a közönség részére csak délelőtti 8-12 óráig lesznek nyitva. Székelyudvarhelyen, 1902. évi november hó 5-én. Damokos, alispán.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közül a kiadóhivatal.

Friss édesvizi hal

minden pénteken, valamint a karácsonyi ünnepekre nagy választékban jutányos árban kapható

GÁL JÁNOS

fűszerkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Legfinomabb cukrász-sütemények Ernszt György cukrászatában Székely-Udvarhelyt (Főter, piaczsor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

Törlő- és táblaszivacsok

legnagyobb választékban, olcsó árak mellett a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában kaphatók.

Eladó épületes beltelek.

Székelyudvarhelyt a Rózsa-utca végén (pap-kert mellett) két szoba, pincze, kamra, külön konyha sütőházzal és az udvaron tizenegy termő gyümölcsfával örök áron eladó. Felvilágosítást ad András Péter asztalos ugyanott.

Találmányi szabadalmak

bejelentését, védjegyek és mustrák belajstromoztatását előnyös feltételek mellett teljesíti TAKACS GYÖZŐ és TARSA elsőrendű mérnöki és hites szabadalmi ügyvivői iroda Budapestén, VII. ker. Kerepesi-u. 40. sz. a. Felvilágosításokat a nevezett iroda, valamint a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala is készséggel nyújt ugy a vármegyebeli, mint a vidéki érdeklődő közönségnek. Ugyancsak a fenti cég mérsekelt áron szállít saját rendszere szerint készített kitűnő fémzementet, mely vaskorlátoknak és hasonlóknak kövekben való megerősítésénél ólom, vagy kén helyett meglepő eredménnyel alkalmazható. Acetylen- és villamos világítási berendezések, kellékek nagyban és kicsiben. Költségvetések, előmérletek szerkesztése.

Új szabó-üzlet. Nagy Károly Homoródoklándon ajánlja új férfi szabó-üzletét. Készít finomabb uri, valamint egyszerűbb polgári öltönyöket is — olcsón, szolid kivitelben. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

KOCSIK

kiváló minőségben és olcsó árakon állandóan kaphatók:



Albert Péter

kovácsmesternél Székely-Udvarhelyt.

Használt kocsikat becsérel és kijavít. 6-52

Képes és mesés

könyvek, valamint más karácsonyi és alkalmi ajándéknak legalkalmasabb tárgyak a „SZEKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalában kaphatók.



Szám 3119-902. tlkvi.

Hirdetmény.

Étőd község közhelyeinek tjkvei arányosítá következtében részlegesen átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra, melvekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítatik.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §. a) és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1903. évi május hó 31. napjáig** bezárólag a tlkvi hatóságához nyújtsák be; mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak esetében ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással kívánnak élni, irásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis **1903. évi május hó 31. napjáig** bezárólag a tlkvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a tlkvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányában az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tlkvi hatóságához hat hónap alatt, vagyis **1903. évi május hó 31. napjáig** bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításakor közbe jött téves bevezetésből származó bárminemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tlkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság. Székelykereszturon, 1902. évi július hó 20-án.

VERESS,
királyi albiró.

Szám 7886-902. tlkvi.

Utóajánlati árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék telekkönyvi hatósága részéről közhírré tétetik, miszerint a székelyudvarhelyi Székely-egyleti első takarékpénztár csódtömege végrehajtatonak Zsombori Sándor és társai végrehajtást szenvedő ellen 250 korona tőkekövetelés és járulékal kielégítése végett a folyó évi október hó 14-én foganatosított árverésnek a parajdi 579. számú telekjegyzőkönyvben A + 2420-2424. helyrajzi számokra vonatkozó része hatályon kívül helyeztetik s az utóajánlati kérés következtében a végrehajtási törvény 187. §-a alapján a parajdi 379. számú telekjegyzőkönyvben A + 2420, 2421., 2422., 2423., 2424. helyrajzi számú ingatlanok 330 koronára 22 fillér kikiáltási árban **1902. évi december hó 22-ik napjának délelőtti 9 órájkor** Parajd község házában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Az árverési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál, valamint Parajd község előljároságánál is megtudhatók.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes papirban s az árverés folytán felmerült költséget a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhelyt, 1902. október hó 29-én.

MIHÁLY JÁNOS,
kir. törvszéki egyes bíró.

Meghívás.

Az 1898. XXIII. t.-cz alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Székelyudvarhelyi Hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, **1902. évi december hó 28-án d. u. 3 órakor** a Polgári Önképző nagytermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívotnak.

1. A Székelyudvarhelyi Hitelszövetkezetnek átalakítása ipari és gazdasági szövetkezetté s így a szövetkezet czégének és az alapszabályok megfelelő szakaszainak megváltoztatása.

2. Felügyelő-bizottság egy tagjának választása.

3. Netaláni indítványok.

Minthogy ezen átalakuláshoz az alapszabályok 60. §. értelmében az összes tagok $\frac{2}{3}$ -ének jelenléte szükséges, kívánatos, hogy a tagok minél nagyobb számmal megjelenjenek.

Kelt Székelyudvarhelyt, 1902. decz. hó 8.

AZ IGAZGATÓSÁG.

NAPTÁRAK, író- és levélpapírok, borítékok, ténták s mindenféle nyomtatványok és irodai szerek DÚS VÁLASZTÉKA van a „SZEKELY-UDVARHELY” kiadóhivatalában (BETEGH PÁL könyv-, papír-, író- és rajzszekerkeskedése Székely-Udvarhelyt.

AIDA

MAROKKÓ

NOËMI

teljesen glicerín-mentes!

Valódi egyiptomi Vergő-szivarkapapír, tehát minden másnál a legjobb és az egészségre nem ártalmas. Székelyudvarhelyt kizárólagosan nálam kapható eredeti minőségben és olcsó árakban. Nagy választék és állandó raktár: pénz-, dohány- és szivartárczában, borostyán- és tajtékszivarzsigák, valamint pipákban.

STOMATIN a legjobb száj- és fogápoló szer. Honi gyártmány. KIEL-HAUSER-féle illatszerek és pipereszappanok gyári raktára.

GÁL JÁNOS

dohány nagytözséje és dohánkülönlegességek árudája

Székelyudvarhelyt (Kossuth-utca)

szivarkapapír és hüvely

Székely borkereskedés

részvénytársaság
Székelykeresztúron
tisztá, finom zamatu

BOROKAT

árusít **jutányos árakban**. A közönség saját érdekét védi meg, ha innen szerzi be szükségletét.

Forgalomban levő borai:

Asztali	1901. évi	40 fillér
Asztali (szénaverési)	1901. „	48 „
Finom asztali	1895. „	52 „
Pecsenye	1892. „	56 „
Schiller (piroz)	1896. „	52 „
Ráczürmös	—	56 „
Rózsamáli	1896. „	64 „
Rizling I.	1890. „	90 „
Rizling II.	1896. „	72 „
Leányka	1890. „	1'20 „

Életrevalóság, becsületbeli dolog megbecsülni, pártolni a nagyközönség érdekét szolgáló intézményeket. éhletlenség, gyámoltalanság ellenkezőt cselekedni.

Sz. 4274—902.

Hirdetmény.

Gagy község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIXI, az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t.-cz. szabályozott eljárást a t.lkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1903. évi január hó 20-ik és következő napjain** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új t.lkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

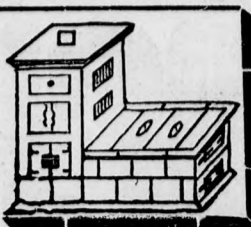
2. mindazok, a kik a t.lkvi előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de t.lkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda assanak, hogy az átruházó t.lkvi tulajdonos átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésére vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Székelykeresztúr, 1902. évi október 10-én.

VERESS,
kir. albiró.



PAPP ZAKOR
ENDRE
VASKERESKEDÉSE
Az „Arany Kaszá”-hoz
SZÉKELYUDVARHELYT.

Van szerencsém egy a helybeli, mint vidéki közönség igen becses figyelmét felhívni dusan berendezett

vaskereskedésemre.

Nagy raktárt tartok mindennemű **legjobb minőségű rudvasakban, főző és melegítő kályhákban, épület- és butorvasalás, konyhaberendezési cikkek, mindennemű szerszámok legjobb acélból, gondosan készített váltócékben.** — Legjutányosabb ár és pontos kiszolgálás mellett eszközök. — Szives pártfogást kérve, jegyzek **PAPP ZAKOR ENDRE** vaskereskedése az „Arany Kaszá” hoz.

Egy Hallwood fizetőpénztár „öt” más gyártmányu fizetőpénztárt helyettesít.

Ön is tudja meg,

hogy a **The Hallwood Casch Register Company** által Amerikában gyártott fizetőpénztárak a **legtökéletesebbek** és ez időszert a **legjobb** a világon,

mert a **The Hallwood** fizetőpénztárnál elérhető, hogy a főnök egy pillanattal, egy tekintésre megláthatja, hány **Receptért** fizető vevője és azoktól **végösszegben mennyi bevétele** volt, ugyanakkor azt is látja, hogy **hány vevőjének összesen mennyiért** adott el kézi eladást, valamint megtudhatja, hogy **különlegességért**, vagy saját **különlegességért** hány vevője és azoktól **összesen mennyi** volt a be-

vétele. Végül óhajra még egy ötödik végösszegező is áll rendelkezésre, mely egy külön a körülményekhez mérten bármire alkalmazható.

Tehát elvitázhatlan, hogy a **The Halwood-féle fizető pénztár**, a mely „öt” műveletet végez, „öt” más gyártmányu fizetőpénztárral ér fel, minthogy ezeknek csak egy összegezőjük van és **igy csak egy** művelet forgalmát összegezik.

THE HALLWOOD
CASH REGISTER CO
BUDAPEST, VI., DALSZINHÁZ-UTCZA 10.

Egy Hallwood fizetőpénztár „öt” más gyártmányu fizetőpénztárt helyettesít.

Az 1895. évi carliói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel és aranyéremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kiténő sikerrel használt külszer a **biztos és kiváló gyors hatású REUMA-SZESZ** köszvény, esuz, reuma, ischias stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidősebb köszvény és eszulfajdalmakat is már néhány szori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Szefü crème szefü, májfolt, mitesser s az arc- és kézbor mindennemű tisztáltsásgai ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

Szefü powder a tein-nek üdeséget s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszín s crème színben. Egy doboz 1 korona.

Szefü fogpor a fogak s foghús épségben tartására. A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

Szefü szappan a legfinomabb toilett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

Haj-elixir a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s haj kikopás biztos megállítására szolgál. Egy üveg 3 korona.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő.

Főraktárak Budapesten: **Török József** gyógyszerárában, Király-u. 12. és az **Egger-féle „Nádor gyógyszerár”**-ban Váci-körut 17. — Helybeli raktár: **Solymossy János** gyógyszerárában (Kossuth-utca) és **Lengyel Samu** gyógyszeráránál Székelykeresztúr.

Névjegyeket és meghívókat a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt (Kossuth-utca) rendeljünk. Nagy választék, olcsó árak.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS.COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghülesknel.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéjjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárában kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszeráránál Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Eredeti friss töltésben és csomagolásban kapható: **Nagysolymosi ONCZ ÁRMIN** gyógyszerárában Székelyudvarhelyt.

Hirdetmény.

Szekelykeresztúr város nagyközség előjárósága közhírré teszi, hogy **Szekelykeresztúr város nagyközség piaczi és helypénzvámcsedési jogát** az 1903. év január hó 1-től 1903. december hó 31-ig terjedő időre a jelen **1902. év december hó 21-én délelőtt 10 órakor** a község tanácsstermében nyilvános árverés útján **haszonbérbe adja** a következő kikiáltási ár mellett, u. m.:

1. A négy országos vásár alkalmával a piaczi vámszedési jog.

2. Az országos vásárokon kívüli heti és szombati piaczi vámszedési jog.

3. Az országos és heti baromvásárokon felhajtott állatok helypénze.

4. A tűzifa vámszedési jog és végül

5. A sajt és szalonna mázsálásáért járó vámszedést. Ezen jogokat együtt csoportosítva összesen 7355 korona kikiáltási árban.

Bánatpénzül a kikiáltási árnak 10 százaléka az előjáróság kezéhez az árverés megkezdése előtt leteendő.

Az árverés sikertelensége esetén folyó hó 28-án délelőtt 10 órakor egy újabb árverés fog tartatni. Az árverés feltételei a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Szekelykeresztúr, 1902. december 10-én.
Jakabházy Gábor k. főbíró.
Jakabházy Samu k. főbíró.

Szám. 4936—902. tkvi.

Hirdetmény.

Szederjes község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendelettel képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított. E célból az átalakítási elömlőket hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1902. január hó 8-ik** és következő napjain fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után, a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik a tkvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. §-ai és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerzessék iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíróóság mint tkkvi hatóság.

Szekelykeresztúr, 1902. évi november 4-én.
VERESS,
kir. albíró.

SCHICHT-féle

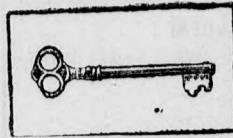
SZAPPAN

VÉDJEJEGYE

szarvas



vagy



kulcs

Legjobb, legtartósabb és legolcsóbb szappan.
Mindenütt kapható.

KÉPES LEVELEZŐLAPOK gyönyörű kivitelben, legnagyobb választékban állandóan kaphatók a „Szekely-

Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése). **UJDONSÁGOK!**

Több szízféle változat!

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.



Allein echter Balsam
aus der Schickel-Apothek
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elérheti a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatása, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólrhetetlen. A valódi centifolium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-évesedéseknél, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolyar, körömfereg, körömgülys, a lábna járásközben törésesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzúgás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülsü hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal Pregradában, égetve.**

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredményel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsü ügynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógytár” Pregrada
Rohitsch-Sauerbrunn

mellett. Központi raktár Budapest Török F. gyógytárban, Zágrábban
Mittelbach S. gyógy tárában és Bécsben Hradi L. gyógytárban.

